POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XII. Štev. 253 | TELEFON 25-67 POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409 | Maribor, torek 8. novembra 1938 | NAROČNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din | Cena 1·— din

Priprave za zasedbo Košic

Slovesnosti zasedbe Košic se udeleži tudi pet italijanskih ministrov in več drugih prijateljev Madžarske — Načrti ukrajinske vlade — Kaj so Čehi, Slovaki in Ukrajinci izgubili z novimi mejami — Fašistična stremljenja na Slovaškem

PRAGA, 8. novembra. Včeraj so madžarske čete dokončale zasedbo tretjega odseka slovaškega ozemlja, ki je bilo z dunajsko razsodbo prisojeno Madžarski. Med drugim so zasedle včeraj Guto in Dalo. Danes in jutri se okupacija nadaljuje in bo dokončana 10. t. m., ko bodo vkorakale madžarske čete v Košice, Užhorod in Mukačevo. Izpraznjevanje teh treh večjih mest se nadaljuje z vso naglico. Doslej se je izpprazniјevanje izvršilo v popolnm redu in brez vsakih incidentov. Vse ceste, ki vodijo v notranjost so polne na tisoče beguncev, ki nosijo s seboj najpotrebnejše.

SLOVESNA ZASEDBA KOŠIC.

BUDIMEŠTA, 8. novembra. Kraljevski namestnik admiral Nikolaj Horthy bo slovesno vkorakal na čelu garde v Košice v petek 11. t. m. Ob tej priliki bodo zbrani v Košicah tudi vsi ministri in poslanci. — Tukajšnji listi pa poročajo, da se bodo svečanosti zasedbe Košic udeležili tudi mnogi zunanji prijatelji Madžarske. Prišlo bo pet italijanskih ministrov, zastopana bo po enem izmed ministrov tudi nemška vlada, iz Anglije pa prispe znani zagovornik madžarskih teženj lord Rothermeere.

NAČRTI UKRAJINE.

UŽHOROD, 8. novembra. Narodni svet Karpatske Ukrajine je izdal v zvezi z dunajsko razsodbo razglas na prebivalstvo, v katerem opozarja na teritorialne izgube in ga poziva, naj se zaradi njih ne vdaja pesimizmu, ampak pomaga z vsemi silami vladi pod vodstvom dr. Vološina, da se Karpatska Ukrajina okrepi in obnovi. Za nove meje ni nobene nevarnosti več, ker garantirajo zanje štiri velesile, kakor tudi za vse meje skupne federativne republike. Vlada bo skrbela sedaj za obnovitev mest, ki so ostala, za gradnjo cest, in železnic, regulacijo rek itd. Izvedla se bo do konca agrarna reforma, uvedla se bo kolonizacija neobdelane zemlje in posvetila se bo posebna pažnja tudi rudarstvu. V prvi vrsti se bo posvetila vsa pozornost pridobivanju soli, rud, nafte i premoga. Skušala se bo zgraditi tudi industrija, ki bo dala ljudem zaposlitev in deželi večje blagostanje.

NOVA ČEŠKOSLOVAŠKA.

PRAGA, 8. novembra. Sedaj, ko so dokončno določene nove meje ČSR na vseh odsekih, je položaj, ki je nastal, sledeči: Pred okrnitvijo je češkoslovaška republika obsegala nad 140.000 kv. km in štela 15,300.000 ljudi. Od tega je Nemčija pobrala 28.200 kv. km s 3,600.000 l. Madžarska je pobrala 12,400.000 kv, km z več kot milijonom prebivalstva in Poljska je vzela 1000 kv. km z 230.000 ljudmi. Republika je torej zgubila nad 30% površine, namreč 4,850.000. Okrnjena Češkoslovaška bo imela nekaj manj kot 100.000 kv. km z okroglo 10 in pol milijona prebivalcev. Med evropskimi državami pride iz devetega na deseto mesto. Po narodn. bo država imela 6 milijonov 750.000 Čehov (do sedaj 7,600.000), Slovakov 2,200.000 (do sedaj 2,550.000), Ukrajincev 640.000 (do sedaj 700.000), Nemcev 400.000 (do sedaj 3,320.000), Madžarov 130.000 (do sedaj 700 tisoč. Po novi razdelitvi bo slovaška manjšina na Madžarskem štela 400.000 in 60 tisoč Ukrajincev. Košice so štele 42.000 Slovakov, 11.000 Madžarov, 5700 Židov in 3400 Nemcev. Užhord je štel 300 Čehov in Slovakov, 4500 Madžarov, 6300 Ukr. in 6000 Židov; Mukačevo 2700 Čehov in Slovakov, 5600 Madžarov, 6500 Ukrajincev in 9000 Židov.

MADŽARSKI ODSTOPLJENO OZEMLJE.

PRAGA, 8. novembra. Po podatkih državnega statističnega urada v Pragi je Češkoslovaška odstopila Madžarski 11.632 kv. kilometrov ozemlja z 1,026.903 prebivalci. Od teh je 208.611 Slovakov in Čehov, 35.250 Ukrajincev, 13.481 Nemcev, 587.558 Madžarov, 51.579 Židov, 15.547 Ciganov in drugih ter 34.468 tujcev. Slovaška je izgubila 10.303 kv. kilometre s 653.670 prebivalci, od tega 172.145 Slovakov in Čehov, 1825 Ukrajincev, 8.947 Nemcev, 503.980 Madžarov, 26.151 Židov, 14.617 Ciganov in raznih ter 26.005 tujcev. Karpatska Ukrajina je izgubila 1523 kv. kilometrov in 163.233 prebivalcev. Od tega 16.466 Slovakov in Čehov, 33.435 Ukrajincev, 4.534 Nemcev 63.578 Madžarov, 25.427 Židov, 930 Ciganov in drugih ter 8.063 tujev. (Med tujci je tudi mnogo ruskih emigrantov.)

RAZVOJ NA SLOVAŠKEM.

PRAGA, 8. novembra. Po vsej Slovaški se opaža zelo močna preorientacija javnega mnenja na desno. Ponekod se kažejo tudi že znaki ekstremnega desničarstva. Mnogi zahtevajo ustanovitev velike slovaške stranke, katere program bi bil sestavljen na podlagi fašistične ideologije. Vedno večje postaja tudi gibanje proti Židom, ki so bili na Slovaškem vedno element tujstva in podporniki madžaronstva. Madžari so jih povsod šteli k svoji manjšini in dosegli tako odcepitev mnogih krajev samo zaradi Židov.

Danes prestolni govor

OTVORITEV NOVEGA ZASEDANJA OBEH ANGLEŠKIH ZBORNIC. TO ZASEDANJE BO NAJBRŽE ZADNJE IN BODO FERBUARJA ALI MARCA NOVE VOLITVE.

LONDON, 8. nov. Kralj Jurij VI. bo danes s prestolnim govorom odprl novo zasedanje obeh angleških zbornic. Za kraljev prestolni govor vlada povsod veliko zaimanje, ker se pričakuje, da se bo dotaknil tudi vprašanj mednarodne politike. V političnih krogih prevladuju po pisaniu londonskih listov prepričanje, da bo danes se pričenjajoče zasedanje spodnje zbornice zadnje. Seje bodo trajale najbrže do meseca januarja, nakar bo zbornica razpuščena in bodo za februar ali marec razpisane nove volitve.

Odmevi pariškega atentata

ŽIDOVSKI EMIGRANT GRÜNSPAN NEVARNO OBSTRELIL NEMŠKEGA POSLANIŠKEGA TAJNIKA VON RATHA.

PARIZ, 8. novembra. V nemškem poslaništvu v Parizu je včeraj 17-letni židovski emigrant iz Hanovra Grünspan streljal na poslaniškega tajnika von Ratha. Rath je bil zadet z dvema kroglama iz samokresa in se je takoj nezavesten zgrudil na tla. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer so ga operirali. Po operaciji se je Rath zopet zavedel, sinoči pa se je njegovo stanje poslabšalo in se zdravniki boje, da ne bo okreval. Atentator Grünspan je bil takoj prijet in je izjavil, da je streljal na Ratha zato, ker je hotel ubiti kakega Nemca, da se maščuje zaradi preganjanja poljskih Židov v Nemčiji. Francoski zunanji minister Bonnet je obiskal včeraj popoldne nemškega poslanika in mu izrazil obžalovanje francoske vlade zaradi atentata in simpatije za Nemčijo.

BERLIN, 8. novembra. Ves nemški tisk piše obširno o atentatu Žida Grünspana na legacijskega tajnika von Ratha in zavzema najostrejše stališče proti Židom. »Völkischer Beobachter« pravi, da je atentat demonstracija židovskih emigrantov, ki zlorabljajo francosko gostoljubnost. Streli v nemškem poslaništvu v Parizu ne bodo povzročili samo novega stališča Nemčije do Židov,ampak bodo verjetno tudi signal za tujino, ki bo spoznala, da Židje zustrupljajo mednarodno sodelovanje.

LONDON, 8. novembra. Streli v pariškem nemškem poslaništvu so povzročili tudi v londonskem tisku globok vtis. Vsi listi obsojajo atentat.

PARIZ, 8. novembra. Pariški tisk razpravlja danes obširno o atentatu na nemškega poslaniškega tajnika von Ratha in ga odločno obsoja. Nekateri listi zahtevajo, da se židovski emigranti odstranijo iz Francije. »Temps« pravi, da je atentator Grünspan izjavil na policiji, na je na von Ratha namenoma streljal, ker je hotel ubiti kakega Nemca. Atentator je cinično dodal, da mu je le žal, da von Rath še ni mrtev.

Novo čiščenje v Rusiji

PREDSEDNIK VOJAŠKEGA SODIŠČA MARŠAL ULRICH IN ADMIRAL MIRNOV ARETIRANA IN ZAPRTA.

MOSKVA, 8. novembra. Predsednik vrhovnega vojnega sodišča sovjetske Rusije, maršal Ulrich je bil v soboto aretiran, ker je osumljen, da je pristaš Trockega. Maršal Ulrich je bil tudi član porote, ki je obsodila maršala Tuhačevskega in tovariše na smrt. Od desetih sodnikov takratne porote sta sedaj na svojem mestu samo še konjeniški maršal Budjenij in šef generalnega štaba general Šapošnikov. Vsi ostali so bili postreljeni ali pa so zaprti.

MOSKVA, 8. novembra. Predsednik ljudskega komisariata za notranje zadeve je imenoval Mihajla Frainovskega za ljudskega komisarja za sovjetsko mornarico. Njegov prednik admiral Mirnov je bil odstavljen in zaprt. To imenovanje pomeni, da je prišla sovjetska mornarica pod strogo politično nadzorstvo.

Zapiski

Chamberlainova politika

Voditelj opozicije major Attlee je prosil Chamberlaina na seji londonskega parlamenta za podrobnejša pojasnila o Češkoslovaški. Chamberlainu je bilo to seveda neprijetno in je vprašanje preslišal. Major Atlee je ponovil svoje vprašanje, Chamberlain pa je nejevoljno odvrnil: »To mi je vseeno. Približati se hočem Nemčiji in Italiji. To politiko bom tudi nadaljeval.«

Napačno razumeta vloga žene

Francoska letalska rekorderka Maryse Bastié je znana po mnogih člankih v francoskem časopisju. Že vse premnogih v primeri s tihim junaštvom francoskih prometnih in drugih pilotov, o katerih pišejo mnogo mnogo manj. Zadnjič je slavna letalka o priliki nekega filma o japonskih ženah-vojakih zopet zadostila svoji potrebi po popularnnosti s sledečo izjavo, ki jo je dala nekemu časnikarju: »Fantastično je, da tu ne sledimo temu briljantnemu zgledu. Verjemite mi, če bi mi le dali en oddelek — to bi šlo kot namazano. Da ne govorimo o neštetih vojnih sposobnostih žen v nadomestni službi kot tramvajske sprevodnice, v socialni, sanitetni službi itd. Kar se tiče nas, ki imamo prometni pilotski izpit, zamislite si, da je treba vzpostaviti prometno zvezo z Alžirjem. Prav lahko bi katera od nas to prevzela! »L' Oeuvre« prdlaga, naj bi te ženske, ki so se tako daleč spozabile, da se kar tako na lahko roko, »za šalo« in s srčkanim smehljajem a la Annie Ondra, ponujajo za vojno — naj bi te ženske-amazonke poslali v prve linije na fronto. Vojna, njeno strašno trpljenje in njene grozote ni snov za operete in vse tiste, ki pozabijo na svojo vlogo tovarišice in matere in ki bi morale najbolj delati za mir, imajo napačne pojme o ženski emancipaciji in so je tudi najmanj vredne.

Franca niso pustili na cedilu

V angleški zgornji zbornici je Halifax razlagal, da Mussolini z anglo-italijanskim sporazumom in umikom nekaj italijanskih prostovoljcev nikakor ni pristal na Francov poraz. »Za os Rim-Berlin ne more biti govora o sporazumu, ki bi oviral končno Francovo zmago.«

Vzrok Chamberlainove odločitve

Znano je sedaj že, da je bil Chamberlain že v naprej odločen žrtvovati Češko »višjim interesom« miru angleških in francoskih velebank. Chamberlain je delničar »Imperial Chemical Industries«, ki je sama delničarka vodilne nemške kemične industrije »I. G. Farben«, ta pa ima svoje interese v Sudetih.

Tuji letalci v Španiji

V republikanski provinci Gerona je pristal trimotorni hidroavion »Savoia«. Vseh šest mož posadke italijanske narodnosti se je vdalo. Oblastem so izjavili, da pripadajo redni italijanski vojski. Povedali so, da so Baleari glavno oporišče italijanskega letalstva, glavno izhodišče za bombne napade pa je Majorca. Tjakaj je prispela nova skupina »Savoia 79«, dve leti te znamke so poslali v Francovo Španijo, isto tako šest »Zaproni C. A. 135«, od katerih pa sta prispela v uporniško Španijo samo dva. Končno so tudi priznali, da njih eskadrila izvaja vse bombne napade.

Propaganda za „Veliko Ukrajino"

Ukrajinski nacionalisti so razdelili po Bukovini in severni Besarabiji letake, ki propagirajo združitev vseh Ukrajincev v »Veliko Ukrajino«.

Maribor, 8. novembra.

Za slovensko politiko in politike je značilna neka vseobča nerazgledanost po svetu, zaprtost v ozke domače razmere in nesposobnosti, izbiti iz njih ter dojeti do godke, ki se odigravajo v svetu, v vsej njihovi širini in pomenu, ter razbrati sile, ki jih povzročajo in interese, ki se za temi silami skrivajo.

Moramo se samo spomniti na dogodke pred dvajsetimi leti, ko je ravno v teh dneh začela z rednim poslov. prva slovenska narodna vlada, po več kakor tisoč letih suženjstva prvi samostojni državni organ narodne slovenske suverene volje. Možje, ki so jo sestavljali, so odlično vodili vse upravne posle in vse druge zadeve in so zlasti uspešno rešili težave in nevarnosti, ki so grozile slovenskemu prebivalstvu od Piave do valeče demobilizirane armade razpadle Avst.-Ogrske. Skratka, izkazali so se za odlične in sposobne upravne uradnike, ki jih je dolgoletna avstrijska uradniška praksa in šola pripravila tudi za najtežja in najodgovornejša mesta.

Toda to je pa tudi edina pozitivna stran pri delu te prve naše narodne vlade. Danes, po dvajsetih letih, se ne moremo zadovoljiti s praznim hvalisanjem njenih zaslug in del, potrebno je tudi da zavzamemo do nje objektivno stališče zgodovinarja in ugotovimo tudi napake tedanjega dela, ker le tako se jih bomo v bodoče mogli lažje izogniti.

Glavna napaka prve slovenske narodne vlade je ravno bila uvodoma povdarjena, za dosedanjo politiko tipična nerazgledanost po svetu in nerazumevanje dalekosežnosti dogodkov in njihovih vzrokov ter interesov, ki se za njimi skrivajo.

Tako smo pred dvajsetimi leti slepo zaupali zmagoviti antati, v kateri smo videli zmagovitega zaščitnika malih narodov in nič manj. Wilsonova načela so nam bila evangelij, v katerega smo slepo verovali in nikdar nismo pomislili, da je šla antanta l. 1914. v boj prav za iste imperialistične cilje, kakor centralne sile — za novo razdelitev sveta in kolonij, in da bodo interesi okoli le-teh, ne pa potrebe in pravice malih narodov, odločale pri mirovnih pogajanjih in novi ureditvi Evrope.

Zavedli smo se šele, ko je tretjina naroda ostala v hujšem jerobstvu, kakor je bilo pod Habsburgi. Prej v narodni vladi ni bilo človeka, ki bi spoznal, da si narodi v takih razrvanih časih, kakor so bili oni pred 20 leti po zlomu centralnih sil, kujejo usodo sami in dosežejo le to, kar si sami pribore. Tu na periferiji, na najbolj ogroženem ozemlju Slovenije je to razumel, edini med Slovenci, general Maister ter s peščico zavednih slovenskih fantov rešil Maribor in okolico slovenstvu in Jugoslaviji.

Peščica enako odločnih slovenskih mož bi nam bila lahko rešila še druga mesta, kajti na strani antantnih čet ni bilo razsulo nič manjše, kakor pri centralnih silah. Vojne v novembru l. 1918., kakor vemo, ni končala odločilna zmaga zaveznikov, marveč naraščajoči odpor ljudskih množic, zlasti vojakov pod orožjem in v strelskih jarkih, proti štiriletnemu klanju, o katerega pravih smotrih in ciljih so počasi ljudstva pod orožjem začela dobivati jasne predstave. Sile, v katerih roke smo, verujoč otročje zaupno v njihovo nesebičnost, prepustili usodo svojih narodnostnih mej, so bile takrat velikan na lončenih nogah, ki se ne bi mogel upirati odločnim dejanjem, ki bi nam rešila še ostale meje, ampak bi jih moral sprejeti kot fait accomplit. Takih dejanj pa, razen tu na severu, ni bilo, ker tudi ni bilo pri naših tedanjih predstavnikih niti trohe razumevanja za resniči položaj v Evropi.

Danes po Berchtesgadenu in Münchenu i bilo najti pri večini Slovencev nič več razumevanja za dogodke v svetu, kakor pred 20. leti. Priključitev je bila za večino uresničenje načela samoodločbe za nemški narod, čeprav se je izvršila pod pritiskom topov, letal in tankov. Po Monakovem so se množili v naših dnevnikih glasovi, da se je končno prešlo k resničnemu izvajanju načela o samoodločbi narodov, ki ga je Versailleski mir in vse, kar mu je sledilo, tako podlo izdal.

Usoda Čehov, Slovakov in Rusinov, ki je sedaj končno odločena, je, upajmo, tem zaslepljencem odprla oči. Načelo samoodločbe narodov je danes prav tako, če ne še v večji meri fraza v ustih današnjih mogočnikov, za katero so skrivajo samo interesi velikih. Mi Slovenci kot mali narod tega nikoli ne bi smeli izgubiti izpred oči. »Adieu, France« smo rekli pred mesecem dni, daleč globoko razočaranje skupno s Čehi nad zapadnimi demokracijami. Še mnogo bolj potrebno je danes, da deleč razočaranje s Slovaki in Rusi izpod Karpatov, rečemo že končno zbogom povzročiteljem njihove zle usode ter se vržemo složno na delo doma pri utrjevanju naših današnjih postojank ter poiščemo novih zaveznikov, onih, ki so nam blizu po jeziku in krvi.

kv.

Komentarji Hitlerjevega govora

V ANGLIJI ODGOVARJAJO, DA JE ENAKO KAKOR NEMČIJI TUDI ANGLIJI POTREBNA OBOROŽITEV. — ODMEV V ITALIJI.

LONDON, 7. nov. Tu so zelo presenečeni zaradi Hitlerjevega govora v Weimaru, ki je bil po splošni sodbi zelo neumesten. Hitler je prekoračil meje mednarodne politične dostojnosti, ko je brezobzirno napadel lorda Churchilla, ki je vendar ugleden angleški politik. Lord Churchill je stalno svaril vlado pred zanemarjenjem oborožitve in svetoval pomnoženo vojno pripravljenost, v zadnjič časih pa sta morala tudi Chamberlain in lord Halifax spoznati, da je imel prav. Če pravi Hitler, da je Nemčiji potrebna močna vojska, da ji da tehtnost pri pogajanjih in mednarodni ugled, mora isto trditi tudi Velika Britanija.

RIM, 8. nov. (Avala). Diplomatski urednik agencije Stefani piše v svojem komentarju o Hitlerjevem govoru v Weimarju: »Hitler je preprečil vse demokratske manevre, ki so bili naperjeni proti evropskemu miru. Posebno pozdravlja Italija besede državnega kancelarja, v katerih je poudarjal nemško-italijanski sprazum. Boj, ki so ga nekatere demokracije začele proti Nemčiji in Italiji, je postal brezupen, ker ga podpirajo le Židje, ki morajo postati tudi odgovorni za ves kaos.«

Angleško oboroževanje

ANGLIJA POSVEČA SEDAJ VSO SKRB OBOROŽITVI V ZRAKU, KI MORA BITI DOVRŠENA IN ORGANI ZIRANA DO LETA 1940.

LONDON, 8. novembra. V pričakovanju sporazuma o letalskem oboroževanju velesil, nadaljuje angleška vlada z vso naglico svoje oboroževanje v zraku. O oboroževanju je dobila sedaj tudi angleška javnost nekaj podatkov. Po teh podatkih bo Anglija v najkrajšem času povečala svoje letalstvo od 2500 na 4000 letal. To število bo po izdelanem načrtu dosežene do leta 1940. V tem letu bo Anglija s svojo letalsko industrijo zmožna prekositi v najkrajšem času vsako, tudi največjo letalsko silo na svetu. To se bo pa zgodilo samo v primeru, ako se ne bo posrečilo doseči kompromis in sporazum o omejitvi oboroževanja v zraku. Anglija upa, da se bo to vendar dalo doseči, ako se bo pokazala z vseh strani zadosti dobra volja. V načrtu pakta je določiti, s kakšnimi letalskimi silami bi smela razpolagati vsaka od štirih velesil, Nemčija, Italija, Anglija in Francija.

Angleško vprašanje Nemčiji

ANGLIJA BO V SPORAZUMU S FRANCIJO POSLALA PO PARIŠKEM SESTANKU NEMČIJI VPRAŠALNO NOTO ZARADI KOLONIJ.

LONDON, 8. novembra. Vsi angleški listi razpravljajo o prihodnjem obisku Chamberlaina in Halifaxa v Parizu. »Observer« pravi, da bi bilo prezgodaj misliti na to, da se bo pariški posvet nadaljeval v posvetu štirih velesil. Pariški razgovori pa se bodo seveda razširili tudi na Italijo in Nemčijo, toda za enkrat le po diplomatski poti. Verjetno je, da bo poslala angleška vlada v sporazumu s francosko vprašanje, katero ozemlje izven Evrope (kolonije) Nemčija zahteva zase. Na pariški konferenci se bo pa razpravljalo tudi o posojilu Češkoslovaški. »Sunday Times« pa pišejo nasprotno, da bo pariškemu posvetu sledil sestanek s Hitlerjem in Mussolinijem. Chamberlain se ne bo ustrašil odpotovati tudi še četrtič v Nemčijo. Vendar je gotovo, da bosta Anglija in Francija nadaljevali svoje oboroževanje. Chamberlain ne bo zmanjšal oboroževanja, ker je sedanje razmerje oborožitve med velesilami neugodno za Anglijo. Toda to oboroževanje je izključno defenzivnega, ne pa ofenzivnega značaja.

Belgijska vlada ni odstopila

BRUSELJ, 8. novembra. Na kongresu belgijske socialistične stranke je ministrski predsednik Spaak v daljšem govoru branil svojo politiko ter namignil tudi na možnost razpustitve parlamenta. Po daljši debati pa mu je kongres izglasoval zaupnico. Zaradi tega pa je odložil Vandervelde predsedstvo socialistične stranke. Vesti o demisiji vlade, ki so se včeraj razširile, so neresnične.

Poldrug milijonov vojakov v francoskih kolonijah

PARIZ, 8. nov. Ob priliki slovesnega odkritja spomenika glavnemu guvernerju Francoske ekvatorialne Afrike van Welenhovenu, katerega se je udeležil tudi prezident Lebrun, je dejal minister za kolonije Mandel med drugim, da bo Francija v kratkem mogla organizirati v svojih kolonijah poldrugi milijon dobro izvežbanih in oboroženih aktivnih vojakov. Prav tako bo dvignila Francija svoje kolonije tudi gospodarsko, kajti njihov vpliv na bodočnost Francije bo ogromen.

Nasledek revizije na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 8. novembra. Po vseh znakih sodeč je vplivala mirna revizija trianonske pogodbe na vse madžarsko notranje-politično življenje. Pod vtisom historične dunajske arbitraže so vse politične stranke sklenile, da pooblastijo Imredyjevo vlado, da izda dekrete, ki imajo namen zgraditi novo Madžarsko. Vse politične frakcije v budimpeštanskem parlamentu so sklenile, da bodo pri debati v soboto imenovale samo po enega govornika. Pri tej priliki bo zunanji minister Kanya imel zunanjepolitični ekspoze, ki ga v vseh diplomatskih krogih pričakujejo z napetostjo, ker obeta določiti nove smernice madžarske zunanje politike.

IZJAVA FRANCIJE IN NEMČIJE ŠE TA TEDEN?

LONDON, 8. novembra. Reuter poroča: V Parizu in Berlinu se pričakuje, da bo med Francijo in Nemčijo še ta teden podpisana podobna izjava o sporazumnem reševanju vseh vprašanj, kakor sta jo podala in podpisala po monakovski konferenci Hitler in Chamberlain za Nemčijo in Anglijo.

KOREKTURA MEJE TUDI V BELGIJI?

BRUSELJ, 8. novembra. Tu so se razširile govorice o pogajanjih med Belgijo in Nemčijo o odstopitvi Eupena in Malmedyja, ki sta bila z mirovno pogodbo odtrgana od Nemčije in prisojena Belgiji. Belgiji pa bi v zameno ostal nekoč nemški del kolonije Kongo v Afriki.

PONCETOVA MISIJA.

RIM, 8. novembra. Novi francoski poslanik François Poncet je izjavil kmalu po prihodu v Rim časnikarjem, da je njegovo imenovanje za poslanika pri vladi italijanskega kralja in abesinskega cesarja najlepši dokaz francoske vlade, da si želi zbližanja z Italijo. Te svoje zbliževalne naloge se v polni meri zaveda in bo služil interesom Francije na svojem novem mestu prav tako zvesto kakor je v Berlinu.

Boji in napadi v Spaniji

PARIZ, 7. novembra. (Havas) Na Ebru so nacionalisti včeraj nadaljevali ofenzivo, niso pa nikjer mogli prekoračiti Ebra in je nasprotni breg še vedno v vladnih rokah. Protinapad pa so vladne čete izvršile na reki Segre. Posrečilo se jim je prekoračiti reko in zavzeti strateško važne vasi. Uporniki imajo mnogo izgub, republikanci so ujeli več sto Francovih vojakov.

LONDON, 7. nov. (Reuter). Danes so uporniška letala že tretji dan po vrsti hudo bombardirala Madrid. Porušenih stavb je ogromno, mrtvih civilistov pa 1170.

CARTAGENA, 7. novembra. Mesto so danes zopet bombardirala nacionalistična letala.

DR. STOJADINOVIĆ V ŠABCU.

ŠABAC, 8. nov. Včeraj je prispel semkaj g. dr. Stojadinović, ki bo danes slavnostno otvoril novo kemično tovarno. K slavolok s transparetnimi črkami »Dobro industrijalci. Pred otvoritvijo se bo dr. Stojadinović poklonil tudi spominu v svetovni vojni padlih vojakov. Šabac je ves slavnostno okrašen in postavljen je tudi slavolok s transparetnimi črkami »Dobro došel dr. Stojadinović«.

PERTH ZNOVA PRI CIANU.

LONDON, 8. novembra. Zadnjemu sestanku angleškega poslanika v Rimu lorda Pertha in italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana prisojajo angleški politični krogi velik pomen, ker sta govorila o uveljavljanju italijansko-angleškega sporazuma.

Volivno gibanje

Izjava predsednika vlade. Ob priliki razgovorov med zagrebškim krilom JNS in dr. Stojadinovićem, ko je bilo nekaj članov Demetrovičeve skupine sprejetih na listo JRZ, je predsednik vlade izjavil dopisniku „Vremena", da ni nikoli bil nasproten osnovnim točkam programa JNS, vendar pa je bil nasproten tistim, ki so to stranko vodili in ki predstavljajo nepremostljivo zapreko za vsako politično sodelovanje. „Z ljudmi, ki delajo take skoke in take izdaje, mi ne moremo sodelovati".

KDK je gotova s postavljanjem kandidatur. HSS in SDS sta v glavnem že gotovi s postavljanjem kandidatov. Izpremembe pričakujejo še v Zagrebu, kjer bi namesto težko bolnega dr. Trumbića bil nosilec liste inž. Avgust Košutić, in pa v Osijeku, kjer bo verjetno kandidiral dr. Žiga Scholl.

Dr. Kaludjerčić, bivši minister za pošte, je na konferenci JRZ v Sarajevu govoril o tem, da je sedaj dovoljena popolna svoboda agitacije vsem opozicijskim strankam, dočim l. 1935 ni bilo tako. Napadel je tudi Petra Živkovića in Boška Jevtića ter dejal, da je bila pod njihovo vlado v nevarnosti sigurnost v državi in da so iz Jugoslavije emigrirali ne samo navadni politiki, temveč tudi številni podpisniki prvodecembrskega akta 1918 in tvorci krfske deklaracije.

V Medmurju bo na listi HSS kandidiral Petkovič, za JNS pa Janko Baričević. Dr. Hanžek, bivši minister in član Demetrovićeve skupine JNS, bo kandidiral na listi JRZ.

G. Prekoršek, kandidat JNS v Celju na Mačkovi listi, še nima namestnika. G. Košak, socialist in zabukovški župan, je ponujeno mesto odklonil in bo verjetno JNS sama postavila tudi namestnika.

Dr. Trumbićevo zdravje se je popravilo. Preko zagrebškega nadškoda dr. Stepinca, ki se mudi v Vatikanu, je poslal papež svoj blagoslov obolelemu hrvatskemu politiku.

Dr. Maček je v petek sprejel gg. dr. Dernovška in Iva Majerla, ki sta mu poročala o kandidaturah staroradikalov na njegovi listi v Sloveniji.

Staroradikali bodo v Sloveniji postavili kandidature na listi dr. Mačka v več okrajih.

CURIH, 8. novembra. Devize. Beograd 10, Pariz 11.7475, London 21, Newyork 440.875, Milano 23.20, Berlin 176.55, Praga 15.125.

VREMENSKA NAPOVED.

Večinoma jasno, podnevi milo, ponoči mrzlo, jutranja megla.

„Umetnost" vzgajanja

Vprašanje šolstva in njegove reforme ter vprašanje vzgoje sploh je že zdavnaj prestopilo meje ministrstva prosvete in ozkega kroga strokovnjakov ter učiteljev. Danes je to vprašanje, s katerim se peča širša javnost in ki se pojavlja precej pogosto v našem dnevnem tisku. Mogoče je najbolj pereče in zato najbolj obravnavano vprašanje vzgoje v srednji šoli.

Reforma, ki se danes pojavlja, ni le reforma šolstva, marveč reforma učiteljevega dela sploh. Ta reforma obstoji v tem, da se učiteljeva naloga, naučiti otroka, razširi tudi na področje, vzgojiti otroka. Še več, stremljenje gre za tem, da vzgoja in ne pouk postane glavna in bistvena naloga učitelja. Seveda zahteva taka naloga popolno spremembo učne tvarine ter v enaki meri spremembo odnosov med učiteljem in učencem na eni ter med učiteljem, učencem in starši na drugi strani. V dosedanjih razmerah reforma ni mogoča. Jasno je tudi to da nova šolska reforma postavlja velike zahteve na učitelje in starše: ni dovolj, da oba omenjena vzgojitelja vidite pred seboj le vzgojni ideal, potrebno je spoznati način kako ga bosta dosegla. Še posebna naloga pripada staršem. Tudi oni morajo poznati vsa vzgojna vprašanja, da reforma ne zastane ravno pri njih.

Prejšnje šolske reforme so se lakko reševale med šolskim zidovjem: današnja reforma obsega veliko preveč, da bi mogla ostati v šolskem poslopju. Zato je treba pripraviti za to nalogo starše, vzgojiti jih potom pedagoških knjig, ki bodo spisane v poljudnem slogu, da jih lahko vsakdo razume in da bodo vzgojna vprašanja vsakemu jasna. Razen takega pedgoškega berila je treba da se tudi naš dnevni tisk čimbolj zavzame in čim več razpravlja o novih problemih vzgoje.

Eno zelo važnih vprašanj nove vzgoje je vsekakor vprašanje avtoritete staršev in učiteljev. Navadno se misli, da se ta avtoriteta mora ščititi pred njimi samimi za vsako ceno, ker učitelji, zlasti pa starši, želijo otrokom le dobro. Na tem mestu se ne moremo zadrževati glede tega vprašanja. Naj skuša vsakdo odkrito odgovoriti sam sebi, ali je pravilo zakrivati in ne priznati težkih napak vzgojiteljev, napak, ki lahko deformirajo otroka in mu lahko škodujejo vse življenje? Pri tem odgovoru naj nihče ne pozabi na svoje dolžnosti do otroka, mladega človeka in bodočega člana kulturne skupnosti naroda.

V čem je osnova vzgojnega problema? Po nekem znanem pedagoškem avtorju, je to vprašanje že zelo staro in je vzrastlo v človeku samem. Iz lastne notranje potrebe, da vnese v svojo duševnost več urejenosti in enotnosti, je začel človek s samovzgojo. Torej je samovzgoja ona prvenstvena tvorna organizatorična sila človeške duševnosti, in prav to silo skuša uporabiti sodobna pedagogija pri vzgoji otroka. Zato otrok, ki ga še nismo pripeljali do samovzgoje, ni vzgojen, prav tako ne kot odrasli človek, ki ne pozna samovzgoje in discipline.

Naloga vzgojitelja ni torej, naj on sam oblikuje otroka. Vzgoja mora biti notranje delo otroka samega, toda vzbuditi in pripeljati otroka na pot samovzgoje, to je dolžnost in naloga vzgojitelja. To se deloma da naučiti, večinoma pa je ta sposobnost prirojeni talent posameznika, kot ga ima umetnik ali znanstvenik na področju umetniškega ustvarjanja. Na to dejstvo bi morali paziti pri izbiri našega vzgojiteljskega naraščaja.

Za to delo se moramo pripraviti vsi: vzgojitelji, starši, mladina in otroci. Prva priprava je če začnemo z delom pri lastni osebi in komaj potem dalje, ker nihče ne more dati več kot sam ima, niti ne naučiti drugega, česar sam ne zna. Zp.

Nova cerkev v Mariboru

V nedeljo dopoldne je bila svečana blagoslovitev nove delavske cerkvice v magdalenskem predmestju. Blagoslovitvene obrede je opravil mariborski škof dr. Tomažič, svečanosti pa so prisostvovali mariborski župan dr. Juvan, okrajni načelnik Aljec in predstojnik mariborske policije dr. Trstenjak. Na predvečer je bil v novi cerkvici cerkveni koncert ,ki ga je vodil ravnatelj g. Gašparič. Kot solista sta nastopila primadona gdč. Jelka Igličeva in koncertni tenorist g. Avgust Živko.

Novice

Ribniški kamnoseki v borbi za svoje pravice

TRNJEVA POT DELAVCEV IZ RIBNICE NA POHORJU. — 10 ODNOSNO 13 TEDNOV SO ŠTRAJKALI.

Po odredbah socialne zaščite delavcev bi morali skleniti industrijalci s svojimi delavci pogodbe, ki naj bi uredile njihovo medsebojno razmerje in bile nekak branik pred izkoriščanjem. V večini slučajev so morali delavce te predpisane pogodbe izsiliti, kajti delodajalci so se jih krčevito otepali.

Slovenski javnosti je znano, da je bil prav takšen slučaj v Ribnici na Pohorju. V tamkajšnjih kamnolomih podjetij Lenarčič ter Res in drug so stopili delavci v mezdno gibanje, ki je imelo za cilj sklenitev pogodbe. K temu skrajnemu dejanju je prisilila delavce samo nuja, kajti njihove mezde so bile pod eksistenčnim minimumom.

Beda in obup sta torej prisilila okrog 260 ribniških kamnosekov, da so pričeli pred tremi meseci s stavko. Dobro so vedeli, kakšne žrtve bo terjal od njih ta korak, ali morali so ga napraviti, ker je šlo za njihovo golo življenje.

Pri svojem iskanju pravice so se morali boriti ribniški kamnoseki z neštetimi težavami. Tudi njihove družine so se morale v prehrani do skrajnosti omejiti. Da ni priskočil na pomoč odbor pomožne akcije, bi lahko do kraja sestradalo okoli 800 ljudi.

Kljub pomanjkanju hrane, oblek, stanovanj in sploh vsega, so ribniški kamnoseki vendarle vztrajali, ker so vedeli, da morajo osigurati sebi in svojim rodbinam obstoj. Čeprav je bil njihov položaj obupen, so bili vseeno v narodni zavesti tako ko močni, da niso sprejeli ponudb, ki so jih vabile prek meje! S tem so ribniški kamnoseki jasno povedali, da se hočejo boriti do kraja za svoj lastni gospodarski napredek in za napredek svojega naroda!

S to odločnostjo so delavci končno iztisnili pogodbo, ki so jo podpisali po 10 tednih z Res in drugom in po 13 tednih z inž. Lenarčičom. Poslednji je sprejel večino delavcev, Res in drug pa le 100, dočim jih je ostalo okrog 50—60 izven obrata. V času, ko je trajal štrajk, se je razteplo po svetu nekih 30 kamnosekov, 20 pa jih je odšlo na delo v Jablanico.

Delavci so torej dosegli podpisanje z zakonom zahtevane pogodbe. Podjetniki so pristali le na tiste mezdne pogoje, ki so zakonito določeni kot skrajna najnižja meja. Kljub temu pa so se ribniški kamnoseki mirno vrnili v obrate, ker hočejo delati in živeti! Er.

Celjski kulturni dogodki

Dvajseto obletnico osvobojenja našega morja je proslavila Jadranska straža v kinu »Metropol« s prireditvijo, na kateri je zapel Celjski oktet pod vodstvom g. A. Cererja Hajdrihovo »Jadransko morje«, dr. A. Schwaba »Večer na morju« in V. Marinkovića »Na Adriju«, nakar je po nagovoru g. Gerlanca sledilo predvajanje kulturnih filmov, med njimi tudi filma »Gospodarji viharjev« po romanu R. Kiglinga. Spored je bil učinkovito izbran, posebno pesmi Celjskega okteta in zadnji film iz življenja ribičev in psihološko dognanopodane slike ljudi. Vendar pa je bila dvarana zelo slabo zasedena. Kaj sta res naslova »kulturni film« in »proslava« tako na slabem glasu, da bi bilo za finančni uspeh bolje, če bi prireditelj nametal na letak kup zvenečih i praznih fraz? In če je tako — zakaj?

Predzadnjega oktobra so Celjani napolnili Malo dvorano Celjskega doma, kjer je priredila pevska in orkestralna »Grafika« iz Ljubljane koncert. Ta dvorana je v Celju najbolj primerna za koncerte in potrebno je, da si nabavi uporaben klavir in harmonij, da ne bo spet treba spremljavo opustiti, kakor se je zgodilo to pot. Posebna hvala gre izberi pevskih in orkestralnih točk. Pevski zbor je pod vodstvom dirigenta g. danila Cerarja zapel Kosijevo »Geslo«, po katerem »Pesem, tisk, beseda hoče pot prostó«. »Kralj Matjaž«, »Gosposvetski zvon« in »Soči« so polne aktualnih narodnih motivov in »Žebljarska« polna socialnih. Vse pesmi so bile podane močno in doživeto. Močno je izvajal orkester pod vodstvom dirigenta g. Vilka Žižmonta Beethovnovo težko uverturo iz »Egmonda«, Smetane »Koncertni valček«, Bachovo »Pomladno prebujenje« in Dvořakov »Slovenski ples št. 8«. — Predsednik organizacije g. Vinko Strnad je v nagovoru predstavil grafike javnosti. — Opozoriti bi bilo še treba na pomanjkljivosti programa, ki ni navajal avtorjev besedila, imen dirigentov in točnega besedila »Kralja Matjaža«.

Naslednja gledališka predstava bo 22. t. m., ko pride ljubljanska opera gostovat z Gotovčevo opero **»Ero z onega sveta«** z narodnimi motivi v dogajanju in muziki, ki je zanesla skladateljevo ime po tujini. Do tedaj bo centralna kurjava napeljana, le ventilator za srkanje zraka bo instaliran pozneje. 26. t. m. pa je prijavilo gostovanje avantgardno **»Neodvisno gledališče«** z »Matičkom se ženi« v predelavi in režiji g. F. Žižka. Prav tako je rezervirala nekaj dni za svoje prireditve »Vzajemnost«. Obeta se torej prav živahna kulturna sezona, posebno še, ko bodo iniciatorji celjskega Kulturnega tedna položili temelj novemu »Kulturnemu klubu« v Celju. C. Z.

Požar v Celju

Sinoči je bila poklicana požarna četa v Celju s samostana na Hribu Sv. Jožefa v prejšnjo Zavodno, zdaj Cesto na grad, kjer se je za Hribom Sv. Jožefa zraven hiše št. 44 vnel kozolec. Za celjskimi gasilci so prispeli še gabrski, ki pa niso mogli do vode; celjski so zajemali vodo iz ribnika. Posrečilo se jim je ogenj lokalizirati, da je bila obvarovana nekaj metrov oddaljena hiša. Škode je 21.000 din. Policija je danes zjutraj zaslišala več ljudi in gre menda za požig iz sovraštva.

Požarna katastrofa pri Turjaku

Včeraj popoldne je nastal v hiši pos. Mavca v Laporju pri Turjaku požar, ki se je z bliskovito naglico razširil na vse strani. Ogenj so povročili najbrže otroci. V vsej vasi so bile takrat samo tri ženske in nekaj otrok, dočim so bili ostali vaščani na sejmu ali pa v gozdu. Ker ni bilo od nikoder pomoči, je požar zajel vso vas in jo gospodarsko poplnoma uničil. V nekaj urah je zgorelo 7 hiš in več gospodarskih poslopij. Zgorelo je tudi nekaj živine. Enega otroka pogrešajo. Boje se, da je zgorel. Nesrečniki, ki jim je vse zgorelo, so Alojz Mavec, Fr. Zrnec, Janez Štrukelj, Štef. Zebnic, Meglen, Nande Štrukelj i Alojz Gruden. — Požar je divjal še ponoči in vpepelil še tri hiše. Škoda je milijonska.

o **Poročil se je** v Ljubljani 5. novembra inž. Viktor Lindtner s prof. Svetko Matkovič. Poročni priči sta bila ženinov oče Henrik Lindtner in nevestin bratranec Zoran Hribar. Poročil ju je v trnovski cerkvi v Ljubljani g. Franc Finžgar, župnik v pokoju.

o **Marenberg potrebuje nov vodovod,** ker je stari občinski vodovod iz l. 1908 je še ob deževnem vremenu za silo uporabljiv. Za gradnjo novega vodovoda se že vršijo priprave.

o. **Slovenska sekcija Jugoslovanske ženske zveze** sporoča ,da je za občni zbor Zveze od 13. do 15. t. m. v Beogradu odobren dopust, ki traja od 11. do 17. t. m.

o. **V Tržiču** bodo v nedeljo blagoslovili in otvorili nov mestni dom. V zgradbi bodo vsi mestni uradi, sodišče in drugi državni uradi. Tam bo tudi prva tržnica v Sloveniji.

o. **Slinavka** se naglo širi na Murskem polju in se pojavlja že na Cvenu. Več glav živine je že poginilo.

o. **V času od 25. okt. do 3. nov.** so nemški obmejni stražarji odvzeli obmejne izkaznice našim obmejnim prebivalcem in sicer gg. Antonu in Otiliji Korošec, trgovcema v Gornji Radgoni in Francu Strah ,trgavcu v Podgradi pri Gornji Radgoni in to brez vsake utemeljitve in razlage. Ker pa prihajajo tudi na našo stran ljudje, ki čestokrat zabavljajo in celo izzivajo ljudi, bi bilo pač na mestu, da bi naše oblasti tudi tem prenapetežem in to z utemeljitvijo odvzele obmejne izkaznice.

o. **V Ljubljani so pričeli z gradnjo** poslopij zavoda za strojništvo. Dela lepo napredujejo.

o. **Skočil je iz napačnega vlaka** in padel pod kolesa 22-letni fant Torkar iz Lesc. Kolesa so ga prerezala na dvoje, da je bil na mestu mrtev.

o. **Na Ščavnici** je posestniku Janezu Jaušovec zažgal kopico okrog 50 stotov slame 8-letni Ivan. K. iz Ščavnice. Domačim je jedva uspelo lokalizirati požar, ker je bila slama nedaleč vstran od gospodarskega poslopja.

o. **Mladi požigalci.** 11-letni K. L. je minulo sredo zanetil požar v gospodarskem poslopju Dokl Antona in Ane v Črešnjevcih, katerim je jedva uspelo rešiti živino in pohištvo. Ker je bilo poslopje s slamo krito ter vse pod eno streho, je zgorelo do tal. Ponesrečena posestnika trpita okrog 10.000 din škode.

o. **Uboj v Cezanjevcih.** Na Stari cesti pri Cezanjevcih so pri posestnici Tereziji Šoštaričevi ribali zelje. Zbralo se je več fantov, ki so bili po končanem delu pogoščeni. Matija Stanič se je močno opijanil in začel izzivati gluhonemega hlapca Lovrenca Šerugo, ki je s kolom Staniča ubil.

c. **Poskus samomora.** Včeraj zjutraj je izpila ob Savinji stekleničico ocetne kisline 17-letna brivska vajenka H. V. V obup jo je gnalo težko življenje, reševalci pa so jo še pravočasno prepeljali v bolnišnico.

c. **Dva pretepa.** Reševalci so prepeljali včeraj v bolnišnico Vrečka Ivana iz Trnovca 5. in Platonjaka Alojzija, kovača iz Dežne vasi pri Jurkloštru. Oba sta bila pri pretepu ranjena.

c. **Bolničarski tečaj** Rdečega križa bo imel prvo predavanje v sredo. Predavanja bodo redno ob sredah in petkih od 19. do 20'30 ure v predavalnici Zdravstvenega doma.

c. **Moto sekcija Hermesa** ima obvezen sestanek jutri ob 2'30 v klubski sobi „Evrope" radi izleta v Šoštanj.

p. **Z motorjem sta se pobila dva izletnika iz Gradca.** Ko sta se zvečer vračala od Sv. Vida proti Ptuju, jima je pri „Zeleni veji"zdrknila z motorja veriga, zaradi česar ju je vrglo daleč vstran in obležala sta nezavestna.

p. **Dva napada z nožem.** 19-letni hlapec Žitnik Franc iz Runcimancev Sv. Tomaž, se je vračal ponoči domov. Napadla sta ga dva neznanca in mu je eden izmed njiju zaril nož do pljuč. 24-letni Arnuš Ludvik iz Rogoznice se je vračal od maše domov. Pri gostilni Zavec je pridirjal nad njega Strafela Ivan iz Žabjeka in ga sunil z nožem v prsa.

p. **Mladi tat je zakopal lonec z denarjem.** Mladi P. K. iz Grajene pri Ptuju vestno posnema svojega šepavega očeta, kateremu je neki kmet že obstrelil nogo, ko mu je hotel odnesti piščance. Mladi izprijenec je izmaknil najemniku Muršecu Jožefu 2500 din. Denar je skril v lonec in ga zakopal na njivi. Sedaj kuje nove načrte za rešetkami.

p. **Neznanega utopljenca** so izvlekli v Budini pri Ptuju. Je sportno oblečen in ima tetovirano na levi roki K L.

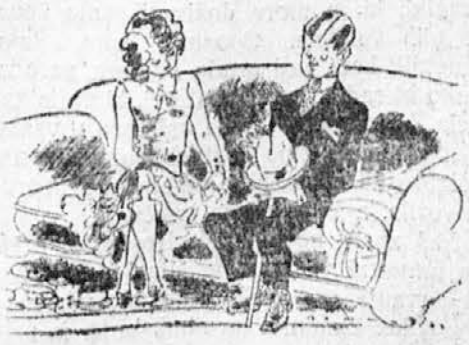

Ona: »Vaša ponudba je žal prepozna, sem že zaročena!«
On: »O, vas bom že počakal!«

Maribor

20 let slovenske vzgoje

LEPO USPELO PREDAVANJE DR. KARLA OZVALDA. — VZGOJA MORA NAUČITI MLADEGA ČLOVEKA ŽIVETI.

Na Ljudski univerzi je predaval univ. prof. dr. Karl Ozvald o 20-letnem obračunu naše vzgoje v svobodni državi. G. predavatelj je izjavil: Poglavitni namen vsega vzgojnega prizadevanja je ,da pripravimo našega mladega človeka na življenje in da ga naučimo živeti. V današnjem času je zlasti važna vzgoja h gospodarskemu in socialnemu življenju. Vzgojni smoter pa dosega vzgojitelj na dva načina: z vzgajanjem in oblikovanjem samim ter z izobraževanjem, ki je važno in nepogrešljivo dopolnilo prvega. Vsa vzgoja mora pripraviti mladostnika in mladostnico do tega, da bo sposoben, plodno živeti in se organično vključiti v zajednico, pa najsi bo to rodbina, poklic, ljudstvo in narod. Zato drugače vzgaja osnovna, drugače srednja, drugače n. pr. gospodinjska, kmetijska, vojaška, strokovna šola. Vsak vzgojitelj (učitelj, oče, mati, mojster) mora stremeti za tem, da vzgoji mladega človeka tako, da bo zadovoljen s svojim življenjem in v svojem poklicu ter da bodo tudi drugi z njim zadovoljni. Zato mora biti vzgoja kljub težnji, da izoblikujemo iz mladega človeka socialno bitje, individualna, kajti vsako bitje se od drugega razlikuje po telesni in duševni strukturi, nagnjenjih, sposobnostih, zanimanju. Trditev, da so vsi otroci v razredu enaki, je nesmiselna, in tudi najspretnejši učitelj ne more zabrisati med učenci vseh razlik in postopati z vsemi enako. — Posebno v današnjem času je potrebno, da vzgoja izoblikuje svojstvenega človeka, ki bo v življenju prišel na tisto mesto, do katerega se čuti najbolj poklicanega in na katerem bo mogel najsmotrneje razviti svoje specifične lastnosti in sposobnosti. Narodnemu občestvu je poedinec koristen le, če se udejstvuje na mestu, ki je nanj po svoji prirodi poklican.

Uspela vprizoritev „Uboštva“ na Teznem

SOKOLSKA GLEDALIŠKA DRUŽINA SE VZPENJA NAD DILETANTIZEM. — GOSTOVANJE TEZENČANOV V MARIBORSKEM GLEDALIŠČU.

V nedeljo zvečer je sokolski dramatski odsek na Teznem vprizoril Wildgansovo dramo v petih dejanjih »Uboštvo«. Značilno je, da se tezenska sokolska gledališka družina loteva resnejših, odrskih umetnin večjih kvalitet, dočim večina diletantskih odrov vprizarja predvsem komedije. »Uboštvo« je drama notranjih doživetij in globoko čustvenih zapletljajev, zato pa tudi tem težja. Režiser in vodja tega dramatskega odseka književnik Hinko Rebolj se je tega v polni meri zavedal in je zato izbral najboljše moči. Pri režiji se je vživel v dramo in pravilno ocenil, kje so najvažnejši momenti. In te je tudi do popolnosti izbrusil, kar velja zlasti za tretje, četrto in peto dejanje. Vprizarjanje navedenih dejanj je skoraj povsem izgubilo diletantizem in bi to podajanje prav nič ne motilo celo v mariborskem gledališču. Prvi dve dejanji, ki sicer nista niti dramsko popolni, potrebujeta še nekoliko režiserske pile in tezensko »Uboštvo« bi bilo primerno, da ga naši tezenski igralci vprizore tudi v mariborskem gledališču. Videti je tudi bilo, da se mora igralska družina boriti s težkimi finančnimi razmerami, ker bi z boljšimi maskami bil uspeh še mnogo večji. Temu naj bi odpomogel poklicni oder. Vloge so bile večinoma zelo posrečeno razdeljene in dobro naštudirane. V vlogi poštnega uradnika Jožeta Novaka je zaživel Vojko Cotič, ki je bil zlasti v zadnjih dveh dejanjih popolnoma prepričljiv. Miljana Luknarjeva je v vlogi matere povprečno dobra, vendar pa smo jo videli že v mnogo boljši formi, pri čemer pa ne smemo prezreti, da je njena vloga ena najtežjih. Sin Hinka Rebolja in hči Milice Reboljeve sta predstavljala harmonično celoto. Oba sta pokazala pravo življenje dveh odraslih meščanskih otrok, kar velja zlasti za hčerko, ki je bila igralsko povsem neoporečna. V vidnejših vlogah sta nastopila še Štibilov študent in njegov Uletov tovariš, ki sta se v tretjem dejanju povzpela nad povprečnost. Dober je zdravnik g. Turela. Drama je popolnoma uspela in je samo želeti, da bi to presodila mariborska gledališka uprava in Tezenčane povabila na gostovanje. -ig.

Koncert male umetnice

V soboto se zopet predstavi mariborskemu občinstvu mala klavirska virtuozinja Nada Branković, ki priredi koncert v veliki unionski dvorani.

Nada Branković, velik priroden muzikalni talent, je priredila po nedavnem studiju na Mozarteumu v Salzburgu tamkaj dva koncerta, na katerih je vodil orkester eden največjih sodobnih dirigentov Herbert Albert. Obe prireditvi sta imeli senzacionalen uspeh. Te dni bo priredila mala umetnica tudi v Beogradu velik simfonični koncert, ki ga bo zopet vodil kot dirigent Herbert Albert. Njeni koncerti pomenijo povsod — ne le v Jugoslaviji, temveč tudi v razvajeni tujini — resnično senzacijo. Zato sme tudi mariborsko občinstvo z veseljem pozdraviti malo umetnico, ki jo bo imelo zopet priliko občudovati.

Napad na starinarja Pukla

Ko se je sinoči vračal znani starinar g. Franc Pukl iz Vetrijske ulice 5 po Tržaški cesti domov, sta ga napadla dva neznana mlajša moška in mu strgala aktovko z roke. Napadalca sta morala dobro poznati starinarja, da nosi v aktovki denar, kakor je to znano že iz nedavne tatvine njegove aktovke, v kateri je bilo okoli 100.000 dinarjev. Včeraj je g. Pukl imel v aktovki le 500 din. Napad so videli stanovalci v Danjkovih barakah, ki so planili na napadalca, ju vzeli in odpeljali na policijo.

m. **Dve cvetoči vejici jablane** je prinesla v naše uredništvo ga. Marija Meša s svojega vrta na Teznem 54.

m. **Umrl je** v tukajšnji bolnišnici 67-letni sprevodnik drž. železnic Peter Pernat.

m. **Učiteljsko zborovanje.** Včeraj je bilo v Studencih zborovanje učiteljstva mariborskega desnega brega, ki ga je vodil šolski upravitelj g. Šima Petrovič od Device Marije v Brezju. Predsedniško poročilo je obravnavalo razna stanovska vprašanja in ugotovilo precejšnjo miselno enakost slovenskega učiteljstva. Po poročilu tajnika g. Ledinka s Teznega in blagajniškem poročilu g. Džure iz Radvanja je bilo izvoljeno naslednje razsodišče: Zorn, Hriberšek, Črnko, Vranc, Martelanova in Čeh. Pred zaključkom zborovanja sta o pedagoškem tednu v Ljubljani poročala gg. Kontler in Vranc.

m. **Stojnice na Glavnem trgu.** Včeraj so se na preurejenem Glavnem trgu zopet pojavile stojnice s sadjem. V dveh vrstah so postavljene na srednjem prometnem otoku.

m. **Nova magdalenska cerkev.** V magdalenski župniji obstaja Društvo za gradnjo nove župne cerkve pri Sv. Magdaleni. To društvo je kupilo od posestnika Josipa Grgiča na Pobreški cesti 6a hišo na 170.000 dinarjev.

m **Dne 15. nov.** poteče skrajni rok za plačilo v IV. četrtletju 1938. v plačilo dospele zgradarine, pridobnine, pavšalnega davka na poslov. promet in luksuz, rentnine, družabnega davka in vojnice s pripadki in II. polletni obrok zemljarine. Davčni zavezanci se pozivajo, da poravnajo svoje davčne obveznosti do tega dne, sicer se bo po preteku tega roka uvedlo izvršilno postopanje, odnosno prisilna izterjava ter računali eksekucijski stroški in zamudne obresti.

m **I. letnik predilskega tečaja**, katerega priredi podružnica Narodno strokovne zveze v Mariboru, prične s poukom v četrtek, 10. ob 19. na meščanski šoli v Krekovi ulici.

m **Združeje vojnih invalidov, krajevni odbor Maribor,** vabi celokupno javnost, zlasti vojne žrtve, k udeležbi žalne maše, ki se vrši v četrtek ob 9. uri dop. v stolni cerkvi v spomin vseh padlih vojakov, vojnih žrtev, umrlih vojakov in članov združenja.

m. **Kamenjan.** V Smetanovi ulici so našli nevarno ranjenega kovača Franca Antona iz Bresternice, ki so ga neznani napadalci do nezavesti kamenjali. Ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. **Zaradi ženske se je sprl** 63-letni posestnik Franc Gmajner iz Radizela s svojim sosedom. Iz prepira je nastal pretep in starček je obležal s trikrat zlomljeno desno roko. Poškodovanca so prepeljali v bolnišnico.

m **Čigave so ovce.** Na cesti proti Sv. Janžu je gnal neznani moški veliko čredo ovac. V neki gostilni se je tujec ustavil in pijančeval. Med tem so se ovce razbežale na vse strani in so jih kmetje komaj polovili. Iskali so neznanca, pa ga nikjer niso našli. Sedaj pozvedujejo orožniki, čigave so ovce. Sumijo, da jih je možakar, ki je tako skrivnostno zginil, kje ukradel.

m **Prometna nesreča na Aleksandrovi cesti.** Včeraj popoldne je nameraval pos. Franc Fras od Sv. Jurija v Slov. gor. pred Spatzekovo gostilno prehiteti avtobus. Pri tem se je splašil njegov konj in potegnil voz v osebni avtomobil, ki je parkiral na Aleksandrovi cesti. Sunek je bil tako silen, da je Fras padel z voza in dobil zelo hude notranje poškodbe na levi nogi. Poklicani reševalci so poškodovanca prepeljali v bolnišnico.

* **Poročni prstani** po teži samo v trgovini M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka 15.

* **»Putnik« sporoča,** da je sedaj mogoča izstavitev kreditnih pisem z veljavnostjo 3 mesecev, v izrednih slučajih pa 4 mesecev. Po naših deviznih predpisih dobi vsak jugoslov. državljan ali tuj državljan, ki stalno biva v Jugoslaviji, za potovanja v Nemčijo do 750.— Rmk v kreditnem pismu in do 30.— Rmk v srebru. V Nemčiji se izplačuje na kreditna pisma le 50.— Rmk dnevno. Kreditna pisma za Nemčijo, Italijo, Švico, Francijo in Anglijo izstavlja pod najkulantnejšimi pogoji in takoj Tujskoprometna zveza »Putnik« Maribor in njene podružnice v Celju, Ptuju in Rog. Slatini.

Nočna lekarniška služba: Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg, t. 22-70; Dvorna lekarna pri Sv. Arehu, Glavni trg, tel. 20-05.

Kino

* **Grajski kino.** »Velike norosti«. Pavla Wesely, Rudolf Förster. Film, poln ljubezni in hrepenenja.

Mariborsko gledališče

Torek, ob 20. uri: »Pokojnik«. Red D.
Sreda: Zaprto.
Četrtek, ob 20. »Boccaccio«. Red C.
Petek, Zaprto.
Sobota, ob 20. **»Prevara«,** krstna predstava.

Kultura

Zagrebško kulturno pismo

Češka gledališka umetnica Jiřina Stěpničkova je gostovala v Langerjevi drami «Številka 72«. Že dolgo ni zabeležila zagrebška drama takega uspeha. Zagrebško občinstvo je sprejelo umetnico s tako toplino in simpatijami, kakršnih ni bil doslej deležen še nobeden gost. Stěpničkova je to zaslužila. K vsaki kretnji, v najmanjši besedi smo doživljali njeno veliko umetnost. Odkrila pa nam je še drugo, dragoceno stran svoje osebnosti: to je globoka, pretresujoča ljubezen do domovine. Samo nekaj stavkov, nekaj bežnih misli je zadostovalo, da smo to doživeli. Toda ne v besedah, v oni težki tragiki, ki jo more doživeti samo žena, je njih veličina. Spoznali smo, kako umetnik bedi nad usodo svojega naroda, kako bi rad vsem zaupal bol, ki ga je zadela. In to bol, ki je bila vpletena v vsako njeno besedo, smo doživeli, doživeli z njo neizprosno misel, ki je umetnica ni izpregovorila, a jo je hotela izreči.

Naš znani učenjak M. Rostohar, prof. na univerzi v Brnu, je imel zanimivo predavanje o idejnih osnovah češke pedagogike. Zanimivi so filmi, ki jih je prikazoval in ki govore več kot vse ostalo. A ti filmi govore: da so Čehi in Slovaki v vzgojni kulturi med prvimi v Evropi. Posebna vrednost filmov je, da niso »režirani«, kakor je običaj pri »najkulturnejših« narodih.

Najnovejše stastistike o prosvetnem stanju v Dalmaciji so katastrofalne. Človek se strese, ko pomisli, kam smo zavozili. Od 713.196 nad 7 let starih prebivalcev primorske banovine, jih ne zna čitati ne pisati 402.102. V Šibeniku je 44% meščanov nepismenih. Na vasi je položaj popolnoma brezupen: v dveh občinah znaša nepismenost celo 90%. Da so to vzroki raznih dogodkov ob priliki tujskega prometa, zastoja na Jadranu in še kaj drugega je jasno. Bodimo realisti, pa glejmo stvari kot so. Še huje je, ko vidimo mlade učitelje, kako čakajo po vseh kotih države leta in leta na namestitev, a kmetje morajo živeti v srednjem veku.

V Ulrichovem salonu je razstavil mladi grafik Vladimir Pintarić zbirko motivov iz Bosne. Ako vpoštevamo njegovo mladost, pričel je šele pred kratkim studirati na umetnostni akademiji, potem je uspeh razstave popoln. Nekatere grafike ne zaostajajo za Krizmanovimi v znanem velikem delu »Jugoslavija«. Mladi umetnik pa je tudi sicer pametna glava: izumil je izredno dobro metodo za reproduciranje in razmnoževanje grafik. Dosegel je z njo tudi izven naših mej (n. pr. v New Yorku) zelo lepa priznanja. Svoje reprodukcije je izdal v odlično urejeni veliki mapi pod naslovom »Bosna«. Ako dodamo, da je to kolekcijo izdal v lastni režiji, potem mu moramo v teh težkih časih k njegovi veri v umetnost čestitati.

II. Kmetski socialni teden, katerega zamisel je pohvalil in blagoslovil tudi papež, je uspel. Predavatelji so obravnavali vse aktualnejše teme sodobne socialno-etične problematike, in to s krščanskega katoliškega stališča. — Zanimivo je dejstvo, da se med mlado katoliško inteligenco čujejo resni glasovi po potrebi reforme religioznega življenja. »Ekstermisti« celo zahtevajo popolno oddelitev religije od »političnega smradu«, ker da je to pripeljalo do vpadanja krščanstva v Evropi.

Danilo Viher.

DESETA ŠTEVILKA OBZORIJ

Deseta številka mariborskih »Obzorij«, ki je te dni izšla, nam prinaša večinoma dela novih sodelavcev. Predvsem nas preseneča Anton Novačan z dvema pesmima, »Pismom z doma« in ciklom »Egiptovska Slovenka«. Novačan se že dolgo ni oglasil v naših revijah, zlasti ne s poezijo. Topleje občuten je ciklus, zlasti tretja pesem. Cvetko Zagorski debutira s pesmijo «Poletne noči«, ki kaže talent. S prozo se je pojavil prvič v »Obzorjih« Jože Kerenčič. Njegova »Zgodba o Trjuku« pomenja napredek v njegovi realistični smeri ruralizma. Debut Fride Kovačeve je »Črtica iz Prekmurja« s plastičnim, a morda preskopim opisom. France Vodnik je napisal kritično studijo o Mišku Kranjcu pod naslovom »Od Težakov do Kapitanovih«, ki je precej objektivna in pozitivna, kar je v naši kritiki redek pojav. Dr. Dragotin Cvetko debutira kot politični esejist z »Novo Evropo«. Spis je pisan inteligentno, toda izhodišča so ponekod napačna in nekatere trditve so nedognane. Dalje objavlja ta številka I. Bratka spis »Gibanje cen in naše kmetijstvo« ter nadaljevanje Kerenčičevih »Zemljiških odnosov v Jeruzalemskih goricah«. Ob koncu je ocena Timmermansove »Flamske zemlje«, ki jo je napisal France Vodnik.

k **Nova Fodorjeva drama.** V soboto 5. t. m. v Budimpešti krstna predstava nove drame »Umetniška dvojica«, ki jo je napisal svetovnoznani madžarski dramatik Laszlo Fodor. Njegova dela »Reven kot cerkvena miš«, »Matura«, »Družabna igra« itd. igrajo gledališča po vsej Evropi in tudi naša v Jugoslaviji.

Gospodarstvo

Nafta v Prekmurju

MESTNA HRANILNICA MARIBORSKA LASTNICA OBSIRNIH SKLADOV NAFTE.

Poročali smo že, da je Mestna hranilnica mariborska kupila na javni dražbi v Murskem Središču pregomovnik Peklenica za 4 milijone dinarjev. Hranilnica premogovnika zaenkrat ne misli sama obratovati, ampak ga namerava oddati v zakup strokovnjakom. Dognano je, da je rudnik zelo bogat na dobrem premogu, ki ga še dolgo ne bo zmanjkalo, kakor ga je n. pr. pred leti v Lešah pri Mežici in je zato prišla Ilirska premogovna družba v konkurz, ker je iskanje novih skladi požrlo ogromne vsote. Peklenica bo še mnogo let dajala premog, zlasti ker so se naprave zadnja leta precej izpopolnila in modernizirale. Tudi ta rudnik je sicer prišel pred par leti v konkurz, toda ne zaradi pomanjkanja premoga, temveč zaradi težav, ki jih je povzročila denarna kriza. Krediti so bili odpovedani in polom je bil neizogiben. Sedaj, ko je rešena finančna plat tega podjetja, je premogovnik zopet na nogah in se lahko loti nadaljnjega izkoriščanja.

Važnost Peklenice za naše gospodarstvo pa ni v njenem premogu, saj ga imamo v Sloveniji več kot dovolj. Trbovljska kotlina, Kočevje, Laško, Velenje, Št. Janž in še več rudnikov v bližini Drave in Mure dajejo zadostne množine kuriva, tako da naša ožja domovina v tem pogledu ni v zadregi. Nekaj pa je v Peklenici, česar drugi premogovnika nimajo: nafta, črno zlato, najvažnejše tekoče kurivo, zaradi katerega so se že in se nemara še bodo bile bitke. Ni rečeno, da je v rovih polno petroleja, nafta morda niti ni v direktni zvezi s premogovnikom, ali ugotovljeno je več ko enkrat, da so na ozemlju rudnika ležišča kamenega olja.

Pomurje je zelo bogato na petroleju. Par kilometrov za Peklenico, na madžarski strani Mure, že dalj časa črpajo nafto v bližini vasi Lispe. Zadnje mesece so Madžari povečali izvirke in dvigajo črpalke do 40 vagonov črnega zlata na dan, tako da ti vrelci že precej krijejo potrebo Madžarske po nafti. Dognano pa je, da je vsa kotlina polna zemeljskega olja, ne samo na severni, nego v še večji meri na južni strani reke. Glavna ležišča nafte so okrog Peklenice. V bližini je podzemeljska, doslej še skoraj neraziskana jama, iz katere ob slabem vremenu uhajajo smrdljivi plini. Ljudstvo ji pravi »Peklo« in s tem v zvezi je tudi ime kraja Peklenica. Ni dvoma, da izpuhtevajo pline skladi nafte globoko v zemlji.

Nafto pridobivajo že dolgo v Selnici ob Muri, dokaz, da je Pomurje polno nafte in da je tu glavno ležišče petroleja in ne onstran reke, na Madžarskem. Ako ga naši sosedje že sedaj, ko so vrelci tako rekoč šele v začetku eksploatacije, pridelujejo dobrih 40 vagonov na dan, koliko bi ga šele mi, ako bi našel kapital in bi bilo pri nas več podjetnosti. Pomurje in planina Majevica v Bosni sta najbrže glavni ležišči nafte v Jugoslaviji in naša država na bogastvu na kamenem olju prav nič ne bo zaostajala za Romunijo in Galicijo.

Tudi pri nas se bo gospodarstvo gotovo naglo dvignilo, čim bodo začeli dajati navrtani vrelci nafto. Mestni hranilnici mariborski pripada v tem pogledu važna naloga. Naj se zaveda, da ima v rokah ključ za boljšo bodočnost naše pokrajine.

Slovenski obrtniki za novelizacijo obrtnega zakona

V Celju se je sestalo v nedeljo 35 delegatov iz Ljubljane, Maribora, Ptuja, Celja in ostale Slovenije. Konferenco je sklical in vodil g. Kolobar iz Celja, prisostvoval ji je zborični svetnik g. Hohnjec iz Ljubljane. Obrtniki so sklenili na predlog g. Pičmana, da sestavijo ciljski tovariši resolucijo in jo pošljejo na ogled v Maribor in Ljubljano, nakar pošljejo resolucije vsa združenja zbornici, ki bo izročila zahteve slovenskih obrtnikov g. banu. Naši obrtniki hočejo nov obrtniški zakon, posebno še **spremembo § 283. o izpitih.** Banska uprava ni izdala na željo obrtnikov in zbornice uredbe da mora biti predsednik spraševalne komisije strokovni ali v krajih brez obrtne šole ljudskošolski učitelj in ne več obrtnik — mojster, ki najbolje pozna potrebe svoje stroke. Obrtniki nočejo več priznavati pomočnikov, ki so se izučili v tovarnah, še manj pa kaznjence, ki so se v kaznilnici izučili obrti in prišli iz zapora kot pomočniki in mojstri.

Delegati so poročali o svojem delu in izkušnjah in so vsak na svoj način podprli svoje zahteve. Zborovanje je poteklo v popolnem soglasju, ki kaže potrebo enotnega nastopa vseh slovenskih obrtnikov.

---

g **Vinske kupčije** so dokaj slabe, zato hranijo večinoma zlasti večji vinogradniki vino v svojih kleteh, ter pričakujejo boljših cen. Dosedanjim slabim cenam 2.50 do 3.50 Din so se morali ukloniti le manjši vinogradniki, da z izkupičkom nabavijo vse potrebno za zimo.

g **Kriza nemške trgovine.** Nemški izvoz je po poročilu »Timesa« padel med januarjem in septembrom za 338 milijonov mark v primeri z lanskim izvozom v istem razdobju, uvoz pa narastel za 122,100,000 mark. Uvoz je s tem padel za 8%, uvoz pa narastel za 3.1%.

g **Amerika za prosto izmenjavo blaga.** Državi tajnik Združenih držav Cordell Hull je izjavil, da ostanejo načela ameriškega gospodarstva še nadalje nasprotna avtarkiji.

Borzna poročila

DEVIZE. Ljubljana. Amsterdam 2391.16—2405.76, Berlin 1758.53—1772.41, Bruselj 743.20—748.26, Curih 996.45—1003.52 London 208.88—210.94, New York 4323.99—4399.82, Pariz 116.71—118.15, Praga 150.93—152.04, Trst 230.45—233.53.

EFEKTI. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 475—476.50, 4% agrarji 59—61, 4% sev. agrarji 59 d., 6% dalm. agrarji 89—90.50, 7% stab. pos. 97.50—98.75, 7% inv. pos. 98—99.50, 7% Blair 91.50—92, 8% Blair 98.50—99.50. Delnice: Narodna banka 7350 d., PAB 225 bl., Trbovlje 175 — 200, Jadranska 350 d.

Sport

Finski olimpijski stadion

Finci so začeli graditi svoj impozantni stadion v Helsinkiu, kjer se bo odigraval večji del olimpijskega programa, že l. 1934., vendar pa pri gradnji niso od vsega začetka računali z olimpiado, ki jo je prvotno nameravala izvesti Japonska. Stadion so po prvotnem načrtu letos spomladi dokončali, tako da so se 12. junija že vršila prva tekmovanja, toda sedaj ga bodo morali še precej razširiti, tako da bo mesto za 30.000 prostora za 63.000 gledalcev.

Tekališče je dolgo točno 400 m. Os stadiona leži v smeri sever-jug. Meti se bodo izvajali v severnem in južnem delu, v južnem delu so tudi jame za skok v višino. Častna tribuna je na zapadni strani, pred njo so tudi priprave za skok v daljino in troskok, ki se bosta dala izvajati tako od severne kakor tudi od južne strani. Pred tribuno bo tudi cilj za vse konkurence v tekih. Seveda menda ni treba posebej pripomniti, da bo središče celega stadiona tvorilo lepo nogometno igrišče.

V manjši ali večji oddaljenosti od stadiona se nahajajajo različna igrišča, ki se za enkrat še uporabljajo za nogomet, ki pa jih bodo v kratkem preuredili, tako da se bodo na njih lahko vežbali lahkoatleti, ki se bodo udeležili olimpiade.

Severni pokal

Vodilni sportni delavci vojvodinskih in slavonskih klubov so v Subotici soglasno sklenili, da se ustanovi posebna konkurenca Severni cup, v kateri bodo sodelovali Bačka, Sand in Žak iz Subotice, Vojvodina in Nak iz Novega Sada, Slavija iz Osijeka in Bata iz Borovega. Tekmovalo se bo po dvojnem pokalnem sitemu ter se bo prvo kolo pričelo 13. tm.

GORŠEK IN PLETERŠEK MED NAJBOLJŠO DVAJSETORICO EVROPE.

Pariški »L' Auto« je objavil v eni izmed zadnjih številk dvajsetorico najboljših lahkoatletov v vseh disciplinah v Evropi. Goršek je dvanajsti v teku na 800 m (1:53,2), Pleteršek pa 18. v teku na 400 m z zaprekami (55.1). Prezrli so pa Handžekovića, ki bi s časom 15 sek. v teku na 110 m z zaprekami zasedel ravno 20. mesto.

SMUČARSKI TEČAJI MFVN

Ministrstvo za fizično vzgojo naroda prireja vsakoletne tečaje, letošnji bo imel sledeči spored: od 18. do 27. dec. bo v Ljubljani teoretični tečaj, ki naj bi bil skupen za klasično in alpsko kombinacijo, za vodnike mladine in za klubske organizacije, čeprav se tej združitvi teorije za vse tečajnike protivijo mnogi zimskosportni delavci. Praktični tečaji bodo deljeni ter se bodo vršili v Sloveniji, Bosni in Srbiji. Zimskosportna zveza je predlagala ministrstvu, da naj se za mladinske vodnike vzamejo prvenstveno profesorji in učitelji, za podeželje pa tudi drugi, ako prvih zmanjka. V smislu drugega predloga naj bi se uvedla dva mladinska tečaja, šolski in splošni, tretji tečaj pa naj bi se specialno otvoril za osebe, ki se nameravajo posvetiti organizaciji klubov.

PRVENSTVO V TUJINI.

Češkoslovaška. Pardubice-Moravska Ostrava 2:1, Nachod-Bata 5:1, Slavija-Plzenj 10:1, Sparta-Židenice 3:1, Bratislava-Liben 3:2, Kladno-Viktoria Žižkov 3:1, na tabeli vodi z boljšim količnikom Sparta z 8 točkami pred Kladnom.

Italija. Lazio-Novara 1:0, Liguria:Livorno 1:0, Bari-Juventus 1:1, Bologna-Milano 2:1, Ambrosiana-Luchese 7:1, Modena:Napoli 1:0, Roma-Torino 1:0, Genova-Triestina 0:0. Na tabeli vodi »novinec« Liguria.

Madžarska. Phoebus - Szegedin 2:2, Hungaria-Zuglo 2:1, Ferencvaros-Salgotarjan 8:1, Ujpest-Kispest 3:0, Bocskai-Taksi 2:2, Budafok:Elektromos 1:0. Na tabeli vodi Ferencvaros.

s **Švica-Portugalska 1:0 (0:0).** Nedeljska meddržavna tekma je končala z zmago Švice.

s. **Meddržavna tekma Italija—Anglija** se bo odigrala bržkone v maju 1939 v Milanu. Za enkrat se vršijo šele pogajanja. Doslej sta se obe reprezentanci srečali dvakrat: v Rimu l. 1933. z rezultatom 1:1, l. 1934. pa so Italijani v Londonu tesno izgubili z 2:3.

s. **Anglija se je prva prijavila** za Olimpiado 1940 v Helsinkiu izmed vseh 58 držav, ki so bile pozvane. Angleški nogometaši bodo po l. 1914. prvič nastopili na Olimpiadi.

s **60-metrski skoki v Holmenkolmu.** Norveška smučarska zveza je sklenila preurediti skakalnico v Holmenkolmu, tako da bo kritična točka približno okoli 60 m.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA: 69

Zgodba mojega življenja

Dolžnost, dolžnost; vse je bila dolžnost; od prvega prebujenja zjutraj do noči, do roba spanca izpolnjevanje dolžnosti in zopet dolžnosti. In zmrzovalo je in snežilo; mar ni bila zima? Ah, da, in moje sobe so bile rokokojske in staronemške, temne in hladne. In rekla sta mi (stric in Nando), da ne smem sklepati nobenih prijateljstev, kajti prijateljstva so v tej deželi nevarna zaradi politike, ljubosumja in spletk. Ah, povedala sta toliko, govorila tako mnogo; govorila sta o politiki, razpravljala o vojaških vprašanjih ter kadila pri tem svoje močne cigarete.

Zunaj je bil sneg in led. V moji sobi je stala ena sama kamelija z enim samim cvetom, ki se je kmalu osul; ostalo popje se sploh ni odprlo. Zdelo se mi je, ko da ni tam nihče nikoli razumel smisla cvetic.

Toda to se je odigravalo za kulisami. Jaz sem po svojem značaju optimistinja in ne tožim rada. Zato mi je lažje govoriti le o lepih straneh tistih let, ne tudi o onem, kar se je odigravalo pod lepo površino.

Po vsej deželi so me čezmerno slavili. Vsak dan je bila kaka prireditev meni na čast. Odposlanstva vseh slojev in vseh delov države so se vrstila drugo za drugim. Izčrpavala so se v lepih besedah in nosila darove. Večino daril so tvorile posebnosti narodne obrti, vezenine, pletenine, kovčegi in škrinjice, svete podobe, molitveniki itd. itd. Dame liberalne stranke, ki takrat ni bila na vladi, so mi prinesle zlato škatlo z večjo vsoto denarja, ki naj bi ga uporabila v dobrodelne namene. Poročni dar vladajoče stranke je bila umetniško izdelana miza iz srebra. Tudi odposlanstvo muskalov (izvoščkov) se je oglasilo. Ponudilo nama je na srebrnem krožniku kruha in soli. To je bilo vse lepo in zanimivo, toda zaradi neskončnega ponavljanja zelo utrudljivo. Pa tudi dobro se nisem počutila, čeprav še nisem vedela zakaj. Domišljala sem si, da je to le nasledek spremembe podnebja in hrane.

Vsekakor mi do tedaj nobena sprememba zraka ni škodovala, in moja prebava je bila čisto ruska. Nazadnje sem pa začutila v sebi silno menjavo. Bila sem tako brez moči in nevesela. Vsak duh mi je bil zopern.

Oblačila sem po vrsti vse svoje obleke. Hotela sem biti elegantna, da bi delala čast svojemu možu. Obe moji Louisi — sobarica Louisa Lang, nizka, bigotična Nemka, in Louisa Andrews, nemško govoreča Angležinja — sta se z združenimi močmi trudili napraviti mi novo pričesko.

Medtem pa je postajal moj obraz vsak dan bolj suh, moja lica so bledela, okoli oči so se mi napravili temni kolobarji, in kar je bilo najbolj čudno, moj nos se je vidno daljšal. To me je zelo vznemirjalo, toda imela nisem nikogar, da bi se z njim o tem pogovarjala. Lady Monsonova je bila še v bližini, toda videla sem jo le redkokdaj. Vrtinec prireditev jo je potegnil vase. Razen tega sta me Nando in stric strogo stražila. Sprejemati sem smela samo oficielne obiske, in še te le v skupinah, sicer pa nikogar. Celo moja častna dama gospa Grecianujeva je smela priti k meni samo službeno. Hotela sta me obraniti pred vsakim vplivom od zunaj. Od po teti Elizabeti inscenirane zgodbe z Eleno Vacarescujevo sta bila stric in nečak nezaupljiva; držala sta me kakor ujetnico. Kralj je izdal stroge odredbe, ki jih je moj mož do neke mere sam nadziral. Krile so se popolnoma z njegovimi željami. V takih razmerah se moje življenje ni moglo veselo razvijati. Bila sem kakor tesno povezan popek. Ali sta se bala, da bi se razcvetela? Ako pomislim nazaj, se moram čuditi njunemu pomanjkanju psihologije. Bila sem sveta in pomoči potrebna mlada žena. Obdala sta me z odredbami in zakoni, prepovedmi in programi, kakor da bi hotela zvezati naravo v meni, da bi se razvijala po njunih človeško omejenih predpisih. Nekoč sta me vprašala, s čim bi se primerjala? Dejala sem, da sem podobna drevesu, ki bi moralo s koreninami predreti zid, da bi se moglo ohraniti.

Skupna poroka dva in tridesetih kmečkih parov iz dva in tridesetih različnih upravnih okrajev v metropolitanski cerkvi je bila dogodek, v katerem sem začutila nekaj tiste romantike, ki sem jo bila v tej daljni deželi pričakovala. Jaz in Nando sva se je udeležila kot priči. V razloček od drugih družabnih prireditev je bila ta tako živahna kakor prijetna. Prihod dva in tridesetih kmečkih parov v pisanih narodnih nošah pred oltar starodavne cerkve: to je bil pogled, ki je razveselil moje srce. Po cerkvenem opravilu so se peljali mladoporočenci v svojih s sivimi bivoli zapreženih vozovih mimo dvora. Mogočno rogovje živine je bilo pozlačeno. Ta sprevod mi je povzročil resnično veselje, in to tembolj, ker sem čutila do romunskih kmetov že tedaj neko globlje nagnjenje.

(Dalje sledi.)

S sodišča

Nočni napad na hišo

Stari Andrej Harba ima manjše posestvo v Vodolah in več odraslih otrok, med katerimi sta tudi 29-letni Jožef in 43-letni Anton. Zadnja dva sta oba viničarja, prvi v Bresternici, drugi v Peklu, in oba poročena s sestrama tretjega obdolženca, 42-letnega Ivana Mačka, delavca v Malečniku. Na očetovem domu živi še Andrejeva hčerka Amalija, ki je poročena s Špringerjem Mihaelom.

Obtožnica pripoveduje, kako je med ženami osumljenih in Amalijo, ki ji je nameraval oče izročiti domačijo, že več let napeto razmerje; prav zaradi izročitve posestva. 17. julija popoldne, na neko nedeljo, sta Harbova dva sinova Jožef in Anton ter Maček, vsi s svojimi družinami, popivali s starim Andrejem v Sabotijem vinotoču v Vodolah. Popivali so do noči. Nato so vsi precej vinjeni pomagali spraviti očeta na njegov dom. Pred svojim nekdanjim domom je začel Jožef kričati, da morata biti Špringerjeva dva, to je njegova sestra Amalija, in Špringer Mihael, še nocoj mrtva. Dalje je kričal, da je treba streti vrata in ubiti oba Špringerjeva. Na kar sta oba Harbova s sodelovanjem ene njunih žena zmetala z oken po tleh 8 cvetličnih lončkov. Nato so vsi trije: Harbova dva in Maček vdrli v zaprte Špringerjeve prostore. Jožef je pograbil sekiro, ki je ležala v veži in pričel z njo razsekavati vrata v Špringerjevo stanovanje. Pri tem sekanju je ranil v palec Špringerja, ki je stal v izbi pred vrati. Ko je pa zagledal, da ima Špringer v rokah nož, je Jožef zbežal. Zbežal je pa v sami srajci in hlačah tudi Špringer. Zunaj pod sadnim drevjem sta ga Anton Harba in Maček spretepla s koli, ki sta jih izruvala od dreves, ter mu prizadejala lažje poškodbe in pretres možganov.

Vsi obtoženi krivdo deloma priznavajo. Pripovedujejo, da so bili vinjeni itd.

Ker so se obtoženci in oškodovanec med seboj poravnali, je sodišče izreklo kar se je le dalo milo kazen ter obsodilo Jožefa Harba na 14 dni strogega zapora, Antona Harba in Ivana Mačka pa na 10 dni strogega zapora. Nadalje morajo nerazdelno plačati bolnišnici 600 din stroškov za Špringerjevo zdravljenje.

Kure in vino

37-letni Stanko Pajek in 27-letni Vincenc Štabuc sta oba prišla na zatožno klop zaradi tatvin po podeželju. Oba sta viničarja in oženjena. Pajek je iz Lahonc na Dravskem polju, Štabuc pa iz Male vasi, nekje od Sv. Tomaža pri Ormožu. Prvi je kradel kure, drugi vino, kakor piše obtožnica. Vse tatvine so bile izvršene letošnjo spomlad. Niti Pajek niti Štabuc pa nista vedela drug za drugega.

Pajek je izvršil celo rajdo kurjih tatvin po Radomerščaku, Lahoncih, Žerovincih in Cerovcih. Vlamal je v zaklenjene hleve se pl,azil skozi podstrešja, trgal žabice z vrat in ključavnice. Pajek je odkrito priznal očitana dejanja, le zaradi nekih kur se je opravičeval, da jih ni toliko vzel. Pravi nadalje, da je kradel iz bede, ker ima doma družino s tremi majhnimi otroki, ki jim nima dati kaj jesti.

Nasprotno pa Štabuc in soobdolženi Fr. Cizerl, tudi viničar v Mali vasi, zanikata, da bi staremu Štabucu odnašala vino. Enkrat 30 litrov, dvakrat pa po 20 litrov. Prvič bi naj vlomila v vinsko klet na Koračkem vrhu, drugič in tretjič pa bi se naj mlajši Štabuc splazil v klet skozi lino v zidu, medtem ko je Cizerl stražil. Videl bi jih naj neki Žugovec. Nadalje je povedal mlajši Štabuc, da je bil na Veliko soboto v kleti in odnesel 5 litrov vina ter da je bila takrat klet odprta. Klet je bila vedar očetova!

Cizerl je bil obsojen na **dva meseca zapora pogojno za dobo treh let,** kar se pa tiče Štabuca, ki je pil vino iz očetove kleti, se pa stari Štabuc zavrne na pot civilne pravde. Pajkova razprava pa je bila preložena.

Divji ribiči. Letos koncem aprila tako okoli pol devete ure se je vračal 30letni Franc Nemec, oženjeni posestnikov sin iz Mihovc ob Pesnici domov. Z njim sta bila njegov bratranec in neki Voršič. Zavili so »na Grijas« kjer je lovišče uprave Križniškega reda. Ali ko je nameraval Nemec preskočiti potok, da bi prišel do saka, ki ga je imel skritega na oni strani v grmovju, so vse tri opazili čuvaji Križniškega reda in začeli na nje streljati s šibrami. Obtoženi Nemec pravi, da ni vlovil niti ene ribe.

Sodišče je Nemca oprostilo, drž. tožilec dr. Zorjan pa je prijavil revizijo procesa; vsa zadeva bo prepuščena v presojo sreskemu sodišču.

Zanimivosti

Mladost Jean Crawfordove

SLAVNA IGRALKA PRIPOVEDUJE O SVOJI ŽALOSTNI MLADOSTI IN PRVIH USPEHIH.

Preden sem postala Jean Crawfordova — pripoveduje zvezda sama o sebi — so me nazivali nekateri moji znaci Billie Cassinova, vendar pa je bilo moje pravo ime Lucille de Sueurova. Narodila sem se v San Antoniu v državi Texas 23. marca 1908.

De Sueurova rodbina je pričakovala dečka, moja mati pa si je želela imeti deklico. Njena želja se je izpolnila. Rodila sem se jaz, tehtala sem 4 kilograme in oznanila sem svoj prihod na svet z ogromnim krikom. Moj brat mi je rekal Billie in tako me kličejo še danes. Svojega očeta nisem nikoli poznala. Preden sem se naučila govoriti, se je moja mati drugič poročila s Henryjem Cassino in tako sem vzrasla pod imenom Cassinova. Moj očim me je oboževal in tudi jaz sem ga imela rada. Bila sem mu hvaležna, kajti vprav on me je privedel h gledališču.

Nekega dne je rekel član plesne družbe, ki me je videl plesati, mojemu očetu: Bog mi je priča! Tole dekletce je ustvarjeno za to, da bi postala velika plesalka. In vprašal me je, ali bi se hotela izobraževati v plesu. Moj več ko srečen nasmeh je odgovoril namesto mene in začela sem resno studirati. Napredovala sem zelo hitro. Zato so me začeli sosedje sovražiti in prerokovali mi niso nič dobrega.

Ko mi je bilo osem let, se je preselila naša družina v Kansas City, kjer so me dali na vzgojo v samostan, v katerem pa mi ni sploh nič ugajalo. Tamkaj mi je manjkala mati, svoboda, sosedje, prijatelji in znanci. Samostanske redovnice so bile zelo dobre, toda kljub temu mi ni bilo všeč, kajti hoteli so, da bi se obnašala kakor dama. Sovražila sem vse predpise in ukaze. Predvsem mi je tu manjkalo gledališča. Vsa pisma, ki sem jih bila pisala materi iz »ujetništva«, so se začenjala enako: »Mila mamica, prosim te, vzemi me domov!«

Mati pa mojim prošnjam ni mogla ustreči, kajti imeli nismo več nobenega doma. Moj očim, ki se je moral boriti z velikimi denarnimi težkočami, se je dal od matere ločiti. V Cassinovi rodbini ni bilo nikoli pred tem mnogo denarja, toda v tem času je bila blagajna popolnoma prazna. Zapustila sem samostan in morala sem si iskati mesto. Pazila sem na otroke in stregla pri mizi. To pri moji veri ni bilo lahko, pa tudi veselo življenje ne za mlado dekle. Vendar pa nisem izgubljala časa z jokom in tožbami. Kadar so me otroci jezili, sem si dejala s popolnim mirom: »Kaj pa je zato, če razbijam pribor in strežem ljudi. Nekoč postanem plesalka in tedaj me bodo drugi tudi stregli in slavili.«

Postati plesalka je bil vedno moj najskrivnejši sen in najstrastnejše hrepenenje. Ko sem zvečer po celodnevnem trudu legala v postelj, sem se v duhu videla na pozornici v krasnih kostumih in sredi navdušenega občinstva. Gotovost, da bom nekoč vendarle pomembna, je bila moja edina opora.

Nekega dne sem rekla svoji mami: »Dovolj imam tega življenja,« in to je bil prvi korak k uspehu. Naslednji dan sem vstopila v pisarno gledališkega ravnatelja z 1 in četrtinko dolarja v žepu. Celih 24 ur nisem nič jedla, izpila sem le skodelico čaja. Ko sem končno prišla na vrsto kot 66. prosilka, sem pogumno rekla ravnatelju: »Poslušajte, prosim vas. Hočem delati, moram delati, in to še nocoj!« Ravnatelj me je začudeno pogledal in odgovoril: »To je sicer malo bolj težko, toda mogoče pa vendarle pojde. Zdi se mi, da ste tista prava.« In zvečer sem že nastopila v gledališču.

Kadar se spominjam tega dela mojega življenja, sem vedno žalostna, čeprav je že daleč za menoj in čeprav sem dosegla vse, po čemer sem hrepenela.

»UNIVERZA LJUBEZNI« V LONDONU. Pred nekaj dnevi so ustanovili v Londonu »Univerzo ljubezni«, kjer lahko za majhen denar poslušate predavanja o tem, kako je treba organizirati zakon, da boste v njem in v življenju srečni. Ta predavanja so zelo obiskovana, posečajo jih pa prav zanimivi ljudje. Predvsem jih hodijo poslušat mnoge stare device in podeželski duhovniki, ki pravijo, da hodijo na predavanja zato, ker bi se radi seznanili z načinom predavanja in z veščino govorništva.

Po predavanju sev rši prosta debata, v katero posegajo mnogi poslušalci in ki je včasih prav razburljiva. »Univerza« je tudi že sestavila pravila za srečno zakonsko življenje. Po teh pravilih je največja težkoča v pretiranem egoizmu obeh zakoncev. Druga točka teh pravil pravi, da se morajo zaročenci pred zakonom temeljito spoznati, kajti samo če poznata oba medsebojne napake in vrline, je mogoče pričakovati pozneje polno razumevanje in srečno sožitje. Univerza je sklenila, da ustanovi po deželi pisarne za pouk zaročencev, kjer bodo posebni strokovnjaki in izkušeni ljudje dajali koristne nasvete.

× V svojem **letnem poročilu** objavlja »British Film Institute«, da je naraslo število filmskih projektorjev od lanskega leta z vprav rekordno naglico. Lani je bilo v britanskih šolah 916 projektorjev, letos jih je že 1.490. V 12 mesecih so predvajali v šolskih prostorih 450 novih poučnih filmov, med njimi 350 potopisnih. Od teh je 50 reportaž iz raznih krajev Vel. Britanije. Mnogo vozgojnih filmov je obravnavalo tudi prirodoslovje, higieno in socialne probleme. Bilo je tudi mnogo zabavnih filmov z vzgojno tendenco.

× **Oko mravlje** je prav za prav skupina petdesetih oči, oko muhe 4000, kačjega pastirja 20.000, vešče 27.000 oči.

× **Kovina chromium** daje smaragdu rdečo barvo, rubinu zeleno in safiru modro.

Sokolstvo

I. **Sokol Maribor I.** Martinovanje priredi naše društvo v soboto 12. t. m. v telovadnici kasarne Kralja Petra I. Igra godba »Drava«. Vstopnina samo din 5. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo prepotrebne telovadnice. Zdravo! Uprava.

Radio

Sreda, 9. novembra. Ljubljana: 12 Citre in mandoline; 13.20 Radiski šramel 18 Mladinska ura; 20 Orgelski koncert P. Rančigaja; 21.15 Koncert na violončelu; 22.15 Lahka glasba iz kavarne »Emone«. — Beograd: 17.30 Plošče in orkester; 20.30 Havajske kitare; 21. Lahka glasba. — Praga: 20.10 Pester spored. — Sofija: 18.30 Lahka glasba; 19.30 Verdi: »Rigoletto«; 22 Lahka in plesna glasba. — Dunaj: 21.30 Plesna glasba.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par: najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe, prektici, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vposlati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

KARTOLEJ
din 17.— linolej din 29.—, samo pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6. 2639

PRI BOLEZNIH PREHRANE vzemite zanesljiv Robausdravilni prepečenec. Izdeluje in razpošilja pekarna Rakuša, Koroška cesta 24. 1248

Kupim

Kupim dobro ohranjen, okrogel
PLETILNI STROJ.
Naslov v upravi. 2633

Prodam

Prodam
STELAŽE IN PULT.
Frančiškanska ul. 21-I. 2630

Poceni prodam dobro ohranjen
GRAMOFON
z 32 ploščami. Zagata ul. 3, Pobrežje. 2631

V najem

MALO HIŠO
ali posestvo v bližini mesta vzamem v najem. Ponudbe na upravo pod »Bližina mesta«. 2640

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE, kuhinja, trije kabineti, se odda s 1. decembrom. Studenci, Puškinova 18, za Rapidom. 2635

Oddam
PRAZNO SOBO in MALO KUHINJO.
Naslov v upravi lista. 2636

Stanovanje išče

Iščem sončno,
DVOSOBNO STANOVANJE v visokem pritličju ali I. nadstropju. Ponudbe pod «Zakonca brez otrok« na upravo. 2634

Službo dobi

IŠČEM DRUŽABNIKA.
Želim tihega družabnika z nekaj kapitala za umetni mlin v industrijskem kraju in taki okolici, ki je brez konkurence. Ponudbe pod »Umetni mlin« na upravo »Večernika«. 2495

SLUŽKINJA
za gostilniška dela, pridna, poštena, vešča tudi nemškega jezika, stara okrog 20 let, se sprejme. Naslov v upravi lista. 2629

Pouk

INSTRUIRAM
I.—II. razred realnih gimnazij dopoldne za honorar ali stanovanje. Ponudbe pod »Klasik« na upravo lista. 2641

Čitajte „Večernik“

Osnovana 1907. leta

Banka in hranilnica d. d.

Krapinske Toplice

podružnica v Zagrebu, Račkoga ul. 8

sprejema vloge na tedenske obroke po zelo ugodnem obrestovanju v zvezi z brezplačnim zavarovanjem.

Daje posojila državnim, samoupravnim uradnikom in uslužbencem, oficirjem, narednikom, upokojencem, privatnikom itd. Za podrobne informacije se obrnite na zastopnika za Maribor in okolico

gosp. Leskovšek Alojzija, Maribor,

gostilna g. Spacek, Aleksandrova c. 8 pri „Grozdu“ ali neposredno na zavod

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri. Velja na mesec prejeman v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din. Oglasi po ceniku. Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6. Telefon uredništva in uprave št. 25-67. Poštni čekovni račun št. 11.409.